

Del monument a la superfície: art públic i regeneració urbana

Published by [Interacció](#) [1] on 18/11/2020 - 09:41 | Last modification: 07/05/2026 - 11:55

Llegit avui, l'article continua sent especialment útil per pensar la relació entre cultura, espai públic i govern urbà. Sobretot perquè obliga a preguntar-se si les polítiques culturals urbanes transformen realment les condicions socials dels territoris o si, en molts casos, només n'estetitzen els conflictes. (n. de l'e., 2026)

Durant dècades, moltes polítiques urbanes van atribuir a l'espai públic una funció gairebé terapèutica. Reformar carrers, rehabilitar barris o instal·lar escultures semblava suficient per corregir fractures socials més profundes. L'article d'Antoni Remesar revisa críticament aquesta relació entre regeneració urbana i art públic, i ho fa des d'una perspectiva especialment rellevant en el context de les ciutats postindustrials. El text no estudia només formes artístiques. Analitza la manera com les polítiques urbanes utilitzen l'art per construir relats sobre la ciutat, ordenar visualment l'espai i intervenir sobre conflictes socials.

L'art públic no només transforma l'espai urbà. També produeix relats sobre qui ocupa la ciutat i com s'ha de mirar.

L'article reconstrueix l'evolució històrica dels models de regeneració urbana des de la postguerra fins a les estratègies contemporànies de regeneració urbana integrada. Aquest recorregut permet entendre com l'art públic ha passat de ser un element ornamental o monumental a convertir-se en part de les estratègies de producció d'imatge urbana i de construcció simbòlica de la ciutat. El text mostra com conceptes com renovació, rehabilitació, revitalització o regeneració responen a moments polítics i econòmics diferents, però comparteixen sovint una mateixa idea: intervenir sobre l'espai físic per intentar resoldre problemes socials.

En aquest marc, Remesar qüestiona la dependència acrítica de gran part de la bibliografia europea respecte dels models anglosaxons i nord-americans de regeneració urbana i art públic. El text denuncia que moltes lectures sobre aquestes polítiques assumeixen com a universals experiències molt contextuals, vinculades a les lògiques

urbanes dels Estats Units o del món anglosaxó. Aquesta crítica és especialment significativa perquè obliga a rellegir moltes polítiques culturals urbanes desenvolupades a Europa des de finals del segle XX.

Un dels aspectes més interessants del text és la distinció entre “art en l’espai públic” i “art públic”. La primera mirada entén l’obra com un objecte artístic desplaçat del museu cap al carrer. La segona concep l’art com una eina integrada dins les polítiques urbanes i dins els processos de construcció de ciutat. Aquí l’art deixa de ser només peça artística i es converteix en infraestructura simbòlica, en dispositiu de memòria, orientació i producció de significats col·lectius.

El text dedica una atenció important al cas de Barcelona i a les polítiques de “monumentalització de la perifèria” impulsades durant els anys vuitanta. Aquesta operació apareix presentada com una manera de dotar de centralitat simbòlica espais històricament perifèrics, tot integrant escultures, espais públics i intervencions urbanes dins una estratègia més àmplia de reconstrucció urbana. Però l’article també mostra les tensions d’aquest model i les seves contradiccions, especialment quan l’art públic es converteix en instrument de màrqueting urbà o en recurs de legitimació política.

La part final del text aborda el pas cap al post-muralisme i la incorporació institucional del graffiti i de determinades pràctiques urbanes abans considerades marginals. Aquesta transformació no es presenta com una simple obertura cultural. El text suggereix que moltes pràctiques nascudes com a formes de dissidència urbana han estat absorbides progressivament per les polítiques de regeneració i pels dispositius de producció d’imatge de ciutat.

Referència

Remesar, A. (2019). Del arte público al post-muralismo. Políticas de decoro urbano en procesos de Regeneración Urbana. *On the Waterfront. The International on-line Magazine on Waterfronts, Urban Design and Ciil* Participación(2019), vol 61. Universitat de Barcelona. <https://hdl.handle.net/2445/16482> [2]

Categories: Publicacions acadèmiques

Categories: Recursos i publicacions

Tags: desenvolupament territorial

Tags: governança cultural

Tags: patrimoni cultural

Tags: pensament cultural

Tags: arts i creació

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/news/2020/art-public-regeneracio-urbana>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] <https://hdl.handle.net/2445/16482>

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/8412>